

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רו שליט"א
רבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

פלא יועץ

מה טוב ומה נעים שישמח ישראל בעושי, שמחה של מצוה, על כל מצוה ומצוה שעושה יגיל וישמח יותר ויותר ממוצא שלל רב, ובפרט בשבתות ובמועדים, דכתיב (ישעיה נח יד) אז תתענג על ה'. וכתוב (דברים טז יד) ושמחת בחגך. ובפרט בשעת עבודת התפלה צריך לשמוח שמחה רבה... וכן באמירת ברכת המזון הפליגו בזוהר הקדוש בגודל החיוב לאמרו בשמחה ובטוב לבב, עד שאמרו שראוי שיאכל וישתה דברים המשמחים את הלב, כדי שיברך ברכת המזון בשמחה.

וכבר כתבו גורי האר"י שבאמרו "ברוך אלהינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת" וכו', וכן באמרו "עלינו לשבח לאדון הכל שלא עשנו כגויי הארצות" וכו', ישמח ישראל שמחה רבה כמי שהוא עומד לישרף והצילוהו מן השריפה ועשאוהו מלך... וכן באמרו "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו". או באמרו "אשר קדשנו במצוותיו", וכזאת וכזאת כמה דברים שתקנו לנו בנוסח תפלות וברכות, שאם יעמיק בהם להבין להשכיל כמה טובה ויקר וגדלה עשה לנו אבינו שבשמים, ישמח לבו ויגל כבודו על כל דבור ודבור.

(רבנו אליעזר פאפו
ספר "פלא יועץ" ערך 'שמחה')

מצוות, לא בחינם!

בכסף מלא יתננה לי (בראשית כג, ט)

יש להבין מה זאת "בכסף מלא". ויתכן לפרש שאברהם אבינו הדגיש "בכסף מלא" לומר שהוא מרחיק מלקיים מצוות "בחינם", רק הכל בכסף מלא. וזאת כמ"ש בזוה"ק (פרשת תרומה קכח). שאין לו לאדם לעשות מצוות בחינם, אלא "לקנות" את המצוות. ע"ש.

וזה מאד תואם עם מידתו של אברהם אבינו איש החסד והאהבה, וכמ"ש הפסוק (ישעיה מא, ח) "אברהם אוהבי". ועוד כבר אמר עליו הקב"ה (בראשית יח, יט) "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו" וגו'. ופירש רש"י "ידעתיו" מלשון "חיבה" ואהבה. ע"ש. ואברהם הלא אהב את הקב"ה עד מאד, ואהב את המצוות וכמו שביארו המפרשים (בן איש חי ש"ש פר' לך לך) "ואברהם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב", שבענייני עולם הזה היה כבד ומתעצל, משא"כ בענייני עולם הבא ורצון ה', היה "זריז" (ע' בן איש חי שם).

וכבר אמרו בסוף תיקוני הזוהר (תיקון רביעאה דף קמא) "ואהבת את ה' אלקיך וכו' ובכל מאדך" וכו' דאית בר נש דצלי ואזיל בכל פיקודין דלא יהיב עלייהו אגרא וכו', כלומר מי שאוהב את ה' אזי אוהבו בכל "מאודו" - כלומר בממונו ליתן על המצוות. וע"ע לרבנו אלעזר אזכרי בהקדמה ל"ספר חרדים". והמפרשים העירו גם שכן מצינו אצל דוד המלך ע"ה שאמר (ש"ב כד, כד) "ולא אעלה לה' אלקי עולות חינם". וראה מה שסיפר מהר"ח ויטאל על האריז"ל שנהג כן בענייני צדקה ומצוות, כמ"ש בספר שער המצוות (פרשת עקב).

ולא כמו שיש מקצת אנשים, שקונים בגדים נאים לעצמו ולבני ביתו וכן רהיטים הכי טובים מבלי להניד עפעף, וכשבאים לקנות אתרוג ולולב או צדקה וכיוצ"ב דנים ומתפלפלים אם יכול או לא יכול, ואולי כך ואולי כך וכו'. ולא יאות לנו אוהבי ה', ולא תהא כהנת כפונדקית.

אכן בספר גשר החיים (ח"א פכ"ז) כתב שענין "קבר" צריך שיהיה "קנוי לו", שהרי מצאנו שהקפידו אבותינו בזאת, כמו אצל אברהם עם מערת המכפלה, וכן יעקב צוה: "קברו אותי במערה אשר קנה אברהם". וכן הרבה מקראות אצל יהושע ואלעזר בן אהרן. עכ"ד. א"כ יש פן נוסף למנהג אברהם כנזכר. עכ"פ תרוייהו אמת. וע' בשו"ת תורה לשמה (סימן נ) ובספר אגרא דפרקא (אות קצט ושיג) ובכה"ח (ססי תקפד). וה' יתברך יזכנו להיות ידינו פתוחות לקיום המצוות הקדושות באהבה. אמנ.

שבת שלום ומבורך!

שדאל זמשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ח

ברכת הריח לעובר בשוק ומריח

שאלה: העובר בשוק ומריח הגויכא האם יוכל לברך ברכת הריח.
תשובה: יוכל ליטול בידו, ויברך עליו ברכת הריח. (ואין בזה גזל).

שתיית יין מגולה

שאלה: יין שהיה מגולה האם אסור לשתותו.
תשובה: מותר לשתותו לפי דעת וכן המנהג. אךן ראוי ליזהר וגם מחשש שיפלו פרעושים או עכביש.

אמירת קדיש עבור שנים

שאלה: אדם שאומר קדיש עבור קרובו או עבור אדם אחר, ובקשוהו לומר קדיש בשכר עבור אדם נוסף האם יכול.
תשובה: מבואר בפוסקים שזכרון אחד עולה לכאן ולכאן ויכול לומר קדיש אחד ויועיל עבור נשמת שנים, (ע' מהראנ"ח ח"א סימן עז, ונודע ביהודה תניינא ח"א סימן ח). וגם בלא זה הרי יכול לומר עבור כל נפטר קדיש בפני עצמו, דהרי יש ויש כמה וכמה קדישים ויכול לומר ולכוין שקדיש אחד עבור הראשון וקדיש אחד עבור פלוני, נמצא זה וזה בידו.

עוד בענין הנ"ל

שאלה: בנידון השאלה הנ"ל האם צריך להודיע לאותו אחד ששוכרו, כי הוא אומר קדיש עבור אדם נוסף.
תשובה: אין צריך להודיע ומיותר הדבר. ואצ"ל אם כבר קיבל הכסף שאין המשכיר יכול לבקש שוב מידו.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבו יקרה

גביר אחד שיגר שדכן אל רב מכובד והציע את בתו בעבור בנו של הרב. בירר הרב על הגביר ועל בתו והשידוך מצא חן בעיניו. הוא ובנו עלו על מרכבתו של הגביר ויצאו אל עירו, לפגוש את המשפחה ואת המועמדת.
בדרכם עצרו בפונדק דרכים, ובשיחה שנקשרה עם יושבי הפונדק, סיפר הרב על מטרת נסיעתו. הללו, שהתברר כי הם הולכי רכיל, החלו לדבר באוזני הרב בגנות העשיר ומשפחתו.
הרב קם ממקומו והורה לעגלון לצאת מיד לדרך ולנסוע בלי תחנות ביניים. הוא הוסיף ואמר, כי עכשיו הבין מדוע נזקק אליעזר עבד אברהם לנס קפיצת הדרך של "היום יצאתי והיום באתי". לזו היה נוסע בדרך הרגילה ועוצר בפונדקי דרכים, היה שומע לשון הרע על רבקה וספק אם השידוך היה יוצא אל הפועל...

שפתותיו דובבות - כ"ק מרן מהרי"ד מבעלזא זיע"א, שהשבת כ"ב חשון חל יום הילולתו ויקח האיש וגו' ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם. וברש"י: ושני צמידים, רמז לשני לוחות מצומדות; עשרה זהב משקלם, רמז לעשרת הדברות שבהן. ויש להבין למה רצה לרמז לה מיד ענין זה.
ותירץ מהרי"ד מבעלזא זצ"ל דהנה מובא בטור או"ח (סימן תיז) ששלשת המועדות כנגד שלשה אבות - פסח כנגד אברהם, סוכות נגד יעקב ושבעות כנגד יצחק, והוא זמן מתן תורה. ודבר זה רמז לה כי יצחק יש בו הכנה לשני לוחות שיקבלו ישראל בשבעות בזכות יצחק.
(לקט אמרי קדש - בעלזא)